

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Eiropas Sociālā fonda projekta „Bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide”
Nr.9.1.4.3/16/I/001 pieredzes apmaiņas pasākums
**Lietuvas Sociālās aizsardzības un darba ministrijas Invaliditātes un darba spēju
noteikšanas dienestā Viļņā**
26. – 27.jūnijā

Par invaliditātes un darba spēju noteikšanu atbildīgā valsts institūcija Lietuvā ir Lietuvas Sociālās aizsardzības un darba ministrijas Invaliditātes un darba spēju noteikšanas dienests. Lietuvā ir noteiktas trīs invaliditātes grupas, kuru definīciju un noteikšanas kritērijus ir izstrādājusi Veselības aizsardzības ministrija kopā ar Sociālās aizsardzības un darba ministriju un Izglītības ministriju. Pieredzes apmaiņas pasākuma laikā uzmanība tika pievērsta invaliditātes noteikšanai bērniem līdz 18 gadu vecumam. Lietuvas Invaliditātes un darba spēju noteikšanas dienesta pārstāvji iepazīstināja mūs ar invaliditātes smaguma pakāpes noteikšanas principiem un kritērijiem. Invaliditātes pakāpi nosaka pēc vispusīga veselības stāvokļa izvērtējuma, nosakot ikdienas aktivitāšu ierobežojuma līmeni, funkcionālo spēju zaudējuma līmeni un vides faktoru ietekmes novērtējumu. Atkarībā no veselības traucējumu veida tiek piešķirta viena no trīs invaliditātes pakāpēm:

- smaga invaliditāte, ko raksturo būtiski attīstības, līdzdalības un darbības ierobežojumi, ko ir izraisījusi slimība, trauma, negadījums, kā arī citas iedzimtas vai iegūtas veselības problēmas; personām ar augstu invaliditātes līmeni ir nepieciešama atbalsta personu aprūpe un palīdzība.
- vidēja invaliditāte, ko raksturo samazinātas attīstības, līdzdalības un darbības spējas, ko ir izraisījusi slimība, trauma, negadījums, kā arī citas iedzimtas vai iegūtas veselības problēmas vai negatīva apkārtējās vides ietekme; personām ar vidēju invaliditāti ir nepieciešama periodiska atbalsta personu aprūpe un palīdzība.
- viegla invaliditāte, ko raksturo nelieli attīstības, līdzdalības un darbības ierobežojumi, ko ir izraisījusi slimība, trauma, negadījums, kā arī citas iedzimtas vai iegūtas veselības problēmas vai negatīva apkārtējās vides ietekme.

Savukārt invaliditātes pakāpes noteikšanas kritēriji ir ne tikai veselības traucējumi, bet arī šo traucējumu radītie funkcionālie ierobežojumi, kurus nosaka:

- a) aptaujas veidlapa ar funkciju traucējumiem un dalījumu vecuma grupās;
- b) anketa “Personas ikdienā veicamo darbību un vides novērtējuma anketa”;
- c) izglītības programma pēc kuras bērns apmācāms, novērtējot ar koeficientu;
- d) blakusslimības koeficients.

Noteiktie kritēriji izstrādāti ļoti precīzi, kas atvieglo ekspertu darbu, izvērtējot slimības rezultātā radušos veselības traucējumu radītos funkcionālos ierobežojumus.

Ņemot vērā, ka bērniem un pusaudžiem atšķirīga psihomotorā vecumposmu attīstība, kas saistīta ar individuālo atšķirību izaugsmē un attīstības prasmēs, Invaliditātes un darba spēju noteikšanas dienests izstrādājis vairākas aptaujas anketas katram vecuma posmam, piem., no dzimšanas līdz 3 gadiem, no 3 līdz 7 gadiem, no 7 līdz 14 gadiem un no 14 gadiem līdz 18 gadiem.

Pieredzes apmaiņas pasākumā gūtā pieredze pilnveidoja zināšanas, lai projekta “Bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide” ietvaros tiktu izstrādāta pielāgota metodika invaliditātes noteikšanai bērniem ar veselības un funkcionālo spēju traucējumiem atbilstoši SFK – BJ principiem. Prezentējot Lietuvas Invaliditātes un darba spēju noteikšanas dienesta darbu, tika piesaistīta gan iestādes vadība, gan speciālisti ārsti eksperti, sociālie darbinieki, līdz ar to tā bija nozīmīga iespēja papildināt zināšanas par invaliditātes noteikšanu bērniem, par invaliditātes noteikšanas principiem un kritērijiem.

Projekta ārsti eksperti iepazīstas ar Viļņas Invaliditātes un darba spēju noteikšanas dienesta jaunajām telpām.

Projekta ārsti eksperti E.Stūrniece (pirmā no labās puses) S.Ausekle, vecākais ārsts eksperts I.Blanka un ārsts eksperts G.Dzene diskutē ar Viļņas Invaliditātes un darba spēju noteikšanas dienesta III nodaļas vadītāja vietnieci S.Novikovu (pirmā no kreisās puses).

Lietuvas Invaliditātes un darba spēju noteikšanas dienesta pārstāvji un projekta ārsti eksperti ir gatavi uz klausīt lietuviešu pieredzi invaliditātes noteikšanā bērniem.

2017.gada 18.jūlijā.